

Hvidbog for Natura 2000-handleplanen for Natura 2000-område nr. 232
Lillering Skov, Stjær Skov, Tåstrup Sø og Tåstrup Mose

Foto fra Tåstrup Mose (tidligere skydebane).

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	2
2. Liste med indkomne høringssvar	2
3. Indkomne høringssvar og myndighedsfordeling.....	2
4. Myndighedernes bemærkninger til uddrag af høringssvar	2
5. Bilag med kopi af høringssvar	6

1. Indledning

Natura 2000-handleplanen beskriver indsats, som skal sikre og forbedre vilkårene for de arter og naturtyper, der er udpeget i Natura 2000-området. Natura 2000-handleplanen er en sammenskrivning af de kommunale Natura 2000-handleplaner og Natura 2000-skovhandleplanerne udarbejdet af Miljøstyrelsen.

Denne hvidbog indeholder bemærkninger til høringssvar fra Miljøstyrelsen og Aarhus Kommune.

Natura 2000-handleplanen har været i høring i perioden 7. marts til 2. maj 2024.

Der er i høringsperioden indkommet tre høringssvar.

I hvidbogen er en oversigt over indkomne høringssvar og hvilke myndigheder, der har bemærket på hvilke dele af høringssvarene. Desuden præsenteres uddrag af de enkelte høringssvar med myndighedernes bemærkninger. Bemærkninger, der medfører ændringer i handleplanen er ligeledes markeret.

De indsendte høringssvar fremgår af bilag.

2. Liste med indkomne høringssvar

Nedenstående liste viser indkomne høringssvar til den samlede Natura 2000-handleplan.

Offentlige myndigheder
Miljøstyrelsen
Foreninger/organisationer
Danmarks Naturfredningsforening – Lokalafdelingen i Aarhus Kommune
DGI Østjylland

3. Indkomne høringssvar og myndighedsfordeling

Nedenstående liste viser uddrag af høringssvar, og det er markeret med x hvilken myndighed, der kommer med bemærkning til høringssvaret.

Høringssvar og afsender	Miljøstyrelsen	Aarhus Kommune	Skanderborg Kommune
Miljøstyrelsen		x	x
Danmarks Naturfredningsforening		x	
DGI Østjylland		x	

4. Myndighedernes bemærkninger til uddrag af høringssvar

Myndighederne angiver her bemærkninger til de indkomne høringssvar. Det er den myndighed, som er ansvarlig for de respektive arealer og arter i Natura 2000-området, som kommer med bemærkning.

Det angives i svaret, hvis det fører til ændringer i Natura 2000-handleplanen. Dette er markeret med fed skrift under myndighedernes bemærkninger.

I nedenstående skema forkortes Miljøstyrelsen til MST, Danmarks Naturfredningsforening til DN og DGI Østjylland til DGI

Uddrag af høringssvar	Bemærkninger
Afsender: Miljøstyrelsen Høringssvaret indeholder bemærkninger til følgende emner • Indsatser med frivillig gennemførelse • Henvisning til love og de lovmæssige bindinger • Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode • Behov for indsatser	Tak for høringssvaret. I det følgende gennemgås punkterne med angivelse af bemærkninger til de angivne emner i høringssvaret. Indsatser med frivillig gennemførelse Kommunerne indsætter MST`s ændringsforslag om ”som udgangspunkt” i teksten om gennemførelse af projekter med frivillig aftale i kapitel 7. Henvisninger til love og de lovmæssige bindinger Kommunerne retter lovhenvi- sning til den nyeste bekendtgørelse af Naturbeskyttelsesloven. Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode Miljøstyrelsen bemærker, at der ikke er redegjort for de kortlagte skovnaturtyper, som ikke er fredsskovspligtige eller offentligt ejede. Kommunerne er jf. miljømålslovens § 37 a handleplanmyndighed for ikke-fredsskovspligtige arealer, hvorfor kommunerne er ansvarlige for, at Natura 2000-handleplanen skal indeholde en redegørelse for gennemførelsen af den planlagte indsats, herunder hvordan sikring af en skovnaturtypebevarende drift og pleje er gennemført. Hele området er dækket af en fredning, hvor skovdriften er ekstensiveret jf. fredningens bestemmelser. Skovnaturtyper uden fredsskovspligt fremgår af tabel 3 s. 10, hvor det fremgår at den igangværende indsats dækker op til 1 ha i Skanderborg Kommune og op til 2 ha i Aarhus Kommune. Miljøstyrelsen skal gøre opmærksom på, at der i udkastet til handleplanen er medtaget indsatser for arter i form af restaurering af vandhuller. Det er uklart hvilken art fra udpegningsgrundlaget dette vil gavne, og medmindre indsatsen er tænkt som en indsats for næringsrig sø (3150), kan denne indsats ikke betragtes som en udmøntning af de bindende retningslinjer i indsatsprogrammet i den statslige Natura 2000-plan. Styrelsen har tidligere givet udtryk for, at det er vigtigt at adskille Natura 2000-indsatser og andre indsatser i handleplanerne, og der henstilles derfor til, at der laves en mere overskuelig fordeling. Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Indsatsen er ment som en indsats for ”næringsrig sø”, der samtidig kan gavne stor vandsalamander, som dog ikke er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.
Afsender: Danmarks Naturfredningsforening – Lokalfdelingen i Aarhus	Tak for høringssvaret.

Høringssvaret indeholder bemærkninger til følgende emner. • Bemærkning til paradigme • Jordfordeling • Skydebane • Stiforløb	DN gør opmærksom på, at der på tværs af alle handleplanerne anvendes mange generelle beskrivelser, som derfor ofte er irrelevante i den enkelte plan og konkrete sammenhæng. Handleplanerne er udfærdiget i et fællesudarbejdet paradigme i et samarbejde mellem kommunerne og Miljøstyrelsen. Paradigmet indeholder derfor stedvist standardtekster. Kommunen tager DN's bemærkning til efterretning og vil tage bemærkningen med i det videre arbejde med fremtidige paradigmer. Paradigmerne har som udgangspunkt til formål at forenkle og tydeliggøre læsevenligheden ikke at forringe den. DM bemærker at Aarhus Kommunens arbejde med jordfordeling og afklaring af, om der kan ske en forenkling af ejerstrukturen bør fremhæves som et godt initiativ. Selvom det snævert set falder uden for denne handleplans rammer, vil det være vigtigt at arbejde for, at de to adskilte dele af N2000-området/planen kommer til at udgøre ét hele f.eks. ved målrettet ekstensivering og etablering af helårsgræsning i mellemstykket. Aarhus Kommune bemærker, at den multifunktionelle jordfordeling i Aarhus Ådal har haft Natura 2000 området Lillering som et af flere fokusområder. Formålet har bl.a. været at forsøge at forenkle ejerstrukturen og understøtte den fremtidige naturdrift af området. Det kan desværre konstateres, at der i skrivende stund ikke har været muligt at opnå tilslutning til en jordfordeling blandt lodsejerne i området. Aarhus kommune vil dog fortsat arbejde for en helhedsorienteret drift af området, gerne ved sammenbinding på tværs af midterstykket (udenfor Natura 2000). DN bemærker at arealet ved skydebanen (som nu er fraflyttet) udgør en ganske fin botanisk lokalitet, som bør fremmes og integreres bedre i den omgivende natur. DN foreslår at området inddrages i den nærliggende afgræsning for at undgå hurtig tilgroning af tagrør mm. Aarhus Kommune er opmærksom på den høje botaniske kvalitet af det tidligere skydebane-areal, og kommunen vil indgå i dialog med lodsejerne om at fastholde den mest hensigtsmæssige drift af arealet. I første omgang fortsættes med årlige høslæt med fjernelse af afhøstet materiale, på sigt arbejdes for græsning på arealet, gerne ved sammenbinding af nærliggende eksisterende græsningsarealer, hvis det er muligt. DN bemærker, at de i fredningen skitserede stiforløb flere steder trænger til vedligeholdelse. DN har tidligere indsendt en plan for potentielle kommunale opgaver i fredningen og foretaget besigtigelse med kommunen, hvorunder der blev opnået fælles forståelse omkring en række konkrete løsninger. Disse afventer fortsat implementering. Der er i forbindelse med gennemførelse af fredning af arealer sydvest for Harlev (inkl. hele Natura 2000 området Lillering) udført omfattende stiforbedringer og markering af vandreruter. Kommunerne er opmærksomme på de konkrete problemstillinger som er blevet påpeget af DN og der arbejdes løbende med at sikre fremkommeligheden på stierne i den årlige drift.

	Bemærkningerne giver ikke anledning til øvrige ændringer i handleplanen.
Afsender: DGI Østjylland Høringssvaret indeholder bemærkninger til følgende emner. • Generelle bemærkninger til Natura 2000 planernes indskrænkninger i danskernes adgang til naturen • Hegning med græssende dyr kan hindre adgang for et aktivt idræts- og friluftsliv i naturen	Tak for høringssvaret. DGI påpeger indledningsvist, at de på baggrund af en screeningsrapport foretaget af Ersby Outdoor kan se en tendens til at adgangsforholdene ændres i flere natura 2000-områder, ligesom der lægges op til forstyrrelsesfri zoner i 254 områder ud af 257 Natura 2000-områder. Den overordnede planlægning for udarbejdelse af Natura 2000 planer for de 257 Natura 2000 områder er forankret i staten og dermed i Miljøstyrelsen. Planerne skal sikre arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget en gunstig bevaringsstatus. Miljøstyrelsen oplyser, at bestemmelser omkring færdselsrestriktioner ikke reguleres via Natura 2000-planlægningen, men via bestemmelserne i Bekendtgørelse af lov om jagt og vildtforvaltning. Miljøstyrelsen reviderer løbende bestemmelserne for vildtreservater med henblik på at forbedre beskyttelsen af bl.a. fugle i forhold til forstyrrelser. I Aarhus Kommune er alene Natura 2000-område nr. 59 – Kysing Fjord udpeget som et vildtreservat. Offentlighedens adgang til naturen reguleres generelt af kapitel 4 i naturbeskyttelsesloven. DGI påpeger, at græssende dyr kan hindre folks adgang til at benytte naturen. Områder der afgræsses i Natura 2000 området Lillering skov er privatejede og kan driftes med græsning i henhold til gældende lovgivning. Det er et kendt virkemiddel for fastholde og forbedre naturkvaliteten på lysåbne naturområder, hvor netop afgræsning er afgørende for at naturkvaliteten opretholdes. Offentlighedens adgang i området er sikret via bestemmelserne i Naturbeskyttelseslovens kapitel 4, og der er i forbindelse med gennemførelse af fredning af arealer sydvest for Harlev (inkl. hele Natura 2000 området Lillering) udført omfattende stiforbedringer og markering af vandreruter. Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring i handleplanen.

5. Bilag med kopi af høringssvar

Bilag 1 – Høringssvar fra Miljøstyrelsen

Skanderborg Kommune
Aarhus Kommune

Arter og Naturbeskyttelse
J.nr. 2024-18121
Den 17-04-2024

Høringssvar fra Miljøstyrelsen i forbindelse med offentlig høring af Natura 2000-handleplan Lillering Skov, Stjær Skov, Tåstrup Sø og Tåstrup Mose område nr. 232

Miljøstyrelsen sender hermed høringssvar til forslaget til Natura 2000-handleplanen og har følgende bemærkninger til den.

Høringssvaret indeholder bemærkninger til følgende emner

- Indsatser med frivillig gennemførelse
- Henvisninger til love og de lovmæssige bindinger
- Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode
- Behov for indsatser
- Andre bemærkninger

Bemærkninger

Indsatser med frivillig gennemførelse

Miljøstyrelsen henleder opmærksomheden på, at de kommunale Natura 2000-handleplaner er udarbejdet i medfør af Miljømålslovens § 37 a, hvorefter kommunalbestyrelsen udarbejder en handleplan til gennemførelse af Natura 2000-planen inden for kommunens geografiske område på land og for den kystnære del af vanddistriktet. Ifølge Miljømålslovens § 46 a, stk. 4, skal kommunalbestyrelsen sikre gennemførelse af en vedtaget handleplan.

Kommunalbestyrelsen er dermed forpligtet til at gennemføre Natura 2000-planen, også hvis det skulle vise sig, at de fornødne frivillige lodsejeraftaler ikke kan indgås. Den kommunale handleplan må derfor ikke rejse tvivl om, hvorvidt kommunalbestyrelsen er indstillet på at opfylde sine forpligtelser.

Miljøstyrelsen henviser til formuleringen af sætningen om frivillighed i afsnit 7, hvor det ikke fremgår tydeligt, at der er andre muligheder end frivillige aftaler.

Miljøstyrelsen ønsker som medudgiver af Natura 2000-handleplanen, at det specificeres yderligere fx ved at skrive at "Projekterne gennemføres som udgangspunkt ved frivillige aftaler...".

Henvisninger til love og de lovmæssige bindinger

Miljøstyrelsen skal gøre opmærksom på, at den nyeste bekendtgørelse af Miljømålsloven er blevet udstedt den 26. maj 2023 (lovbekendtgørelse nr. 692 af 26/05/2023), hvorfor lovhenvisning bør rettes.

Miljøstyrelsen skal gøre opmærksom på, at den nyeste bekendtgørelse af Naturbeskyttelsesloven er blevet udstedt den 4. oktober 2022 (lovbekendtgørelse nr. 1392 af 04/10/2022), hvorfor lovhenviisning bør rettes.

Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode

Miljøstyrelsen bemærker, at der ikke er redegjort for de kortlagte skovnaturtyper, som ikke er fredsskovspligtige eller offentligt ejede. Kommunerne er jf. miljømålslovens § 37 a handleplanmyndighed for ikke-fredsskovspligtige arealer, hvorfor kommunerne er ansvarlige for, at Natura 2000-handleplanen skal indeholde en redegørelse for gennemførelsen af den planlagte indsats, herunder hvordan sikring af en skovnaturtypebevarende drift og pleje er gennemført.

Behov for indsatser

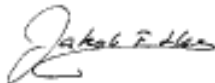
Miljøstyrelsen skal gøre opmærksom på, at der i udkastet til handleplanen er medtaget indsatser for arter i form af restaurering af vandhuller. Det er uklart hvilken art fra udpegningsgrundlaget dette vil gavne, og medmindre indsatsen er tænkt som en indsats for næringsrig sø (3150), kan denne indsats ikke betragtes som en udmøntning af de bindende retningslinjer i indsatsprogrammet i den statslige Natura 2000-plan. Styrelsen har tidligere givet udtryk for, at det er vigtigt at adskille Natura 2000-indsatser og andre indsatser i handleplanerne, og der henstilles derfor til, at der laves en mere overskuelig fordeling.

Andre bemærkninger

Miljøstyrelsen vil gøre opmærksom på, at Miljøstyrelsen forventer at foretage mindre tekstmæssige justeringer i noget af Miljøstyrelsen indhold. Miljøstyrelsen vil efter høringen kontakte den kommunale tovholder med opdateret indhold.

Kommunen er velkommen til at kontakte Miljøstyrelsen, hvis styrelsens bemærkninger skulle give anledning til spørgsmål. Styrelsen indgår gerne i dialog om de afgivne bemærkninger. Ved spørgsmål kan kommunen kontakte afsender af denne mail, Ditte Galsgård digal@mst.dk eller Katrine Hansen Lemming kathl@mst.dk.

Med venlig hilsen

Jakob Høeg
Fagkoordinator chef for natur

Miljøstyrelsen
+45 72 54 40 00
mst@mst.dk

Bilag 2 – Høringssvar fra Danmarks Naturfredningsforening – Lokalfdelingen i Aarhus Kommune

LOKALAFDELINGEN I AARHUS KOMMUNE

Formand: Sebastian Jonshøj
Telefon: 6160 3401
E-Mail: aarhus@dn.dk

Aarhus d. 2. maj 2024

Til
Aarhus Kommune
Teknik og Miljø Natur
& Vandløb

Høringssvar

ifm. Forslag til kommunale Natura 2000-handleplaner 2022-2027

Danmarks Naturfredningsforening (DN) i Aarhus har med interesse gennemlæst forslag til Natura 2000-handleplaner for N232, N233, N234 og N59.

DN bakker i det store hele op om de anførte tiltag. Vi kan dog ikke lade være med at påpege det problematiske i, at der på tværs af alle planer anvendes mange generelle beskrivelser – som derfor ofte bliver irrelevante eller decideret misvisende i den enkelte plan og konkrete sammenhæng. Det er ærgerligt, og kan vanskeligt tolkes som andet end manglende omhu i udarbejdelsen. F.eks. nævnes hensyn til marine pattedyr i alle handleplanerne; det er dog i sagens natur ikke lige relevant alle steder.

I øvrigt har DN følgende bemærkninger til hver af de fire områder/planer:

59. Kysing Fjord:

Det er – som påpeget ved tidligere høringssvar – uforståeligt og uhensigtsmæssigt, at en plan med titlen ”Kysing Fjord” alene omhandler Norsminde Fjord (og altså ikke Kysing Fjord).

Generelt undlader denne handleplan at tage hånd om de største og vigtigste problemer, ikke mindst når udpegningsgrundlaget er sangsvane. Der er således mange generelle naturtiltag som kunne passe på næsten alle områder, men for få specifikke tiltag målrettet sangsvane i Kysing Fjord/Norsminde Fjord. Hvad er f.eks. sammenhængen mellem en udvidelse af arealet med urørt skov og Kysing Fjord/Sangsvane?

En høj vandkvalitet i Norsminde Fjord er altafgørende for at sikre gode fourageringsmuligheder for sangsvane (og andre vandfugle). Belastningen med først og fremmest nitrat fra oplandet inkl. Frederiksdal-inddæmningen (Kysing Fjord, ca. 100 km²) er derfor meget vigtig at få nedbragt. Imidlertid er netop spørgsmål om vandkvalitet henlagt til vandplanlægningen (s. 6), hvilket fuldstændig amputerer Natura 2000 handleplanen.

Der er berettiget fokus på naturens egne dynamikker (s. 9). Højvandsslusen ved Norsminde Fjords udløb forhindrer imidlertid sådanne naturlige dynamikker. Det vil således være en klar fordel for vandkvaliteten i fjorden, at give højvande fra den marine side frit løb, så der kan ske en omrøring og iltning af fjordvandet.

Et ikke uvæsentligt bidrag til eutrofieringen af Norsminde Fjord kommer som nævnt fra Frederiksdal-inddæmningen. En fjernelse af dæmningen langs Norsminde Fjords

sydøstlige side vil kunne få enorm betydning for fjordens fugleliv, og Kalvø og Grims-holm (i handleplanen kaldet Kalvsø og Grimsø!) vil kunne indgå som vigtige, uforstyrrede ynglelokaliteter.

Græsning – også gerne mere græsning – på de tilstødende arealer hilses velkommen.

Vel vidende at det falder udenfor handleplanens snævre fokus ser DN gerne, at der arbejdes for tilvejebringelse af offentlig adgang langs nordsiden af Norsminde Fjord, i lighed med adgangen syd for fjorden (i Odder Kommune).

Lillering Skov, Stjær Skov, Tåstrup Sø og Tåstrup Mose:

Aarhus Kommunens arbejde med jordfordeling og afklaring af, om der kan ske en forenkling af ejerstrukturen bør fremhæves som et godt initiativ. Selvom det snævert set falder uden for denne handleplans rammer, vil det være vigtigt at arbejde for, at de to adskilte dele af N2000-området/planen kommer til at udgøre ét hele f.eks. ved målrettet ekstensivering og etablering af helårsgræsning i mellemstykke.

Arealet ved skydebanen (som nu er fraflyttet) udgør en ganske fin botanisk lokalitet, som bør fremmes og integreres bedre i den omgivende natur. DN foreslår at området inddrages i den nærliggende afgræsning for at undgå hurtig tilgroning af tagrør mm.

De i fredningen skitserede stiforløb trænger flere steder til vedligeholdelse. DN har tidligere indsendt en plan for potentielle kommunale opgaver i fredningen og foretaget besigtigelse med kommunen, hvorunder der blev opnået fælles forståelse omkring en række konkrete løsninger. Disse afventer fortsat implementering.

Brabrand Sø med omgivelser:

Der er behov for en mere gennemgribende rydning af vedvegetation i rørskovene og på øer og halvøer i Brabrand Sø og ikke mindst Årslev Engso.

Kommunens prioritering af rigkær bør understøttes, og DN håber i den forbindelse at afprøvning af nye teknologier (no fence) kan fremme den systematiske afgræsning af de sønære arealer i ådalen.

Det rekreative tryk på fuglelivet i Brabrand Sø omtales ikke, til trods for at der er problemer i forhold til de ynglende fugle. I den forbindelse afventer DN stadig en løsning på spørgsmålet om de rekreative aktiviteter, som blev adresseret men udskudt ifm. seneste revision af vandløbsregulativet for Aarhus Å.

Uden for Natura 2000-området bør der arbejdes for at forsinke vandtilførslen til Brabrand Sø ved monsterregn.

Giber Å, Enemærket og Skåde Havbakker:

Det anføres (s. 13) at der er fundet spor af odder to steder ved Aarhus Å. DN formoder, at der her rettelig skal stå Giber Å?

Med venlig hilsen
Sebastian Jonshøj, formand

Bilag 3 – Høringsvar fra Danmarks Naturfredningsforening – Lokalfdelingen i Aarhus Kommune

**Aarhus Kommune, Teknik og
Miljø, Karen Blixens
Boulevard 7
8220 Brabrand**

2. maj 2024

DGI Østjyllands høringsvar vedr. Offentlig høring af forslag til Naturstyrelsens N2000-handleplaner i Aarhus Kommune

DGI ser Natura 2000 planerne som et aktivt redskab for at redegøre for de overordnede formål for områderne. DGI bakker op om, at det i det samarbejde er vigtigt at opnå et godt samspil mellem den aktive forvaltning af naturen i områderne, så naturen kan udvikle sig positivt. Det er ikke i modsætning til at danskerne gennem adgang til fritids- og foreningsaktiviteter kan opleve og sætte pris på naturen.

DGI ser med bekymring på stigningen i mulige indskrænkninger i danskernes adgang til naturen. Erfaringer fra processen i første planperiode sammenholdt med udkast til Natura 2000-planer 2022-27 viser en kraftig stigning i områder, hvor der fx vil komme forstyrrelsesfri zoner og ændrede adgangsforhold.

DGI har fået foretaget en screening hos Ersby Outdoor af udkast til de 257 Natura 2000 områder og kan i screeningsrapporten se nogle bekymrende tendenser i forhold til de beskrevne værktøjer der kan skabe begrænsninger og indskrænkninger i danskernes muligheder for at være aktive i naturen. Screeningen har haft fokus på at identificere hvor Natura 2000 planerne specifikt nævner forstyrrelsesfri zoner og ændrede adgangsforhold. DGI har i forbindelse med screeningen været særligt opmærksom på om eventuelle stigninger i aktiviteter som i udkastet betegnes som forstyrrende, men ikke er understøttet af videnskabelige relevante undersøgelser. DGI finder det meget problematisk, at der i udkastet ikke er nogen for form evidensbaseret videnskabeligt grundlag for hvad der forstyrrende elementer ved de forskellige aktiviteter.

F.eks. er cykling gået fra at være benævnt som forstyrrende aktivitet et sted i 2012, mod 171 steder i den seneste udkast, dette uden at det forklares på hvilket evidensbaseret grundlag denne aktivitet betegnes som forstyrrende. Det samme kan siges om generel færdsel, som i 2012 kun var 81 områder, igen uden henvisning til evidensbaseret videnskabeligt grundlag for at betegne færdslen som forstyrrende.

DGI finder det vigtigt, at vilkårene for friluftslivet ikke forringes i tilfælde, hvor en konflikt mellem en konkret aktivitet og naturbeskyttelsen kan afværges via fornuftig planlægning og fleksibel naturforvaltning. DGI henstiller til at eventuelle indskrænkninger i adgang for aktiviteter baseres på videnskabelig evidens.

- I Natura 2000 planer 2022-2027 lægges der op til ændrede adgangsforhold i 217 områder ud af 257 områder. I 2012 var dette kun i 81 af områderne.
- I Natura 2000 planer 2022-2027 lægges der op til forstyrrelsesfri zoner i 254 områder ud af 257 områder. I 2012 var dette kun i 79 områder.

Øgning af områder med urørt skov fra 0 til 317 ha i Marselisborgskovene

DGI oplever flere steder i landet at implementering af urørt skov kan have uhensigtsmæssige konsekvenser for adgang og for den rekreative infrastruktur. Ændring af hydrologi samt væltede træer hen over stier kan skabe adgangsproblemer og indskrænke offentlighedens muligheder væsentligt.

DGI har erfaret og ser med bekymring på udtagning af ikke hjemmehørende træarter. DGI ser alt for tit, at skovningsmaskinerne i forbindelse med fældning kører oveni den rekreative infrastruktur som ødelægges uden at der er hverken penge eller planer for reetablering af stierne. Dette gælder både ridestier, vandrestier og i særdeleshed mountainbikespor. Det bør sikres, at de rekreative stier i Natura 2000 områderne i Aarhus Kommune reetableres efter skovarbejde.

Den rekreative infrastruktur er essentiel for god adgang og sikrer skovens gæster gode muligheder for at motionere og nyde naturen på en god og ordentlig måde. En velfungerende rekreativ infrastruktur understøtter aspekterne: Fysisk sundhed, mental sundhed, naturadgang, Nature connectedness – fire typer (spirituel, æstetisk, fokuseret og aktiv), Bosætning, Bevægelsesglæde, Glæde, Repetitiv brug og Bedre trivsel.

En velfungerende rekreativ infrastruktur vil desuden kunne medvirke til at al færdsel foregår på disse og derved frede naturen udenfor selve stierne.

Hegning med græssende dyr kan hindre adgang for et aktivt idrætsliv og friluftsliv i naturen

Erfaringer fra både ind- og udland viser samtidig, at hegn og græsning ikke er problemfrit, når der samtidig er et aktivt friluftsliv. Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning sammenfatter således: *”Naturpleje med store græssende dyr har dog samtidig vist sig ikke at være helt uproblematisk, specielt ikke når den anvendes i områder, der også er forbundet med rekreative interesser. I Danmark var der i 2017 et dødsfald¹ og flere personskader som følge af uheldige møder mellem kvæg og motionister/hundeluftere¹.*

Hertil er der flere steder i Danmark eksempler på, at etablering af hegning i skove og naturområder har mødt modstand fra beboerne i området, fordi de oplever, at de bliver hegnet ude af deres natur².

Idræt og biodiversitet går hånd i hånd

Idrætten og et aktivt friluftsliv truer ikke hverken biodiversiteten eller de truede rødlistearter. Rapporten ”Bevarelse af biodiversiteten i de danske skove” udgivet i 2016 af Center for Makroøkologi, Evolution og Klima, Københavns Universitet dokumenterer, at idræt og friluftsliv ikke har negative konsekvenser for biodiversiteten.

DGI Østjylland står klar til at samarbejde om realiseringen af natura 2000 planerne. På vegne af DGI Østjylland

Lars Mandrup
Formand

Bjørn Ruben Pedersen
Direktør

¹ Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning (IGN), Københavns Universitet: 2020. https://static-curis.ku.dk/portal/files/237043761/Notat_Friluftsliv_og_grassende_dyr_web.pdf

² Borgere protesterer mod, at 90 pct. af Mols Bjerge Nationalpark er blevet indhegnet, og at de ikke føler sig sikre i indhegningerne, hvor der er fritgående køer og heste. Borgere føler sig hegnet ude:

<https://www.dr.dk/nyheder/regi- onale/oestjylland/borgere-vil-tages-med-paa-raad-om-nationalpark-giv-os-mols-tilbage2>